

K E N D E L S E

Ved anklageskrift af 7. september 2018 har Advokatrådet indklaget advokat [A] for at have tilsidesat advokatpligterne,

Forhold 1

ved i perioden fra den 26. juni 2017 og indtil videre som beskikket advokat med sager omfattet af hvidvaskloven ikke at have udarbejdet tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure for sin advokatvirksomhed, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og lov nr. 651 af 8. juni 2017 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) §§ 7 og 8,

subsidiært

ved senest den 1. juni 2018 som beskikket advokat med sager omfattet af hvidvaskloven ikke over for Advokatrådets sekretariat at have dokumenteret, at han havde udarbejdet tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure for sin advokatvirksomhed.

Forhold 2

ved e-mail af 31. oktober 2017 og vedhæftede brev af 30. oktober 2017 som beskikket advokat at have nægtet at efterleve Advokatrådets sekretariats påbud om at udarbejde tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, jf. § 143, stk. 2, og lov nr. 651 af 8. juni 2017 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) § 64, stk. 1 og 2.

Advokatrådet har nedlagt påstand om, at advokat [A] pålægges en skærpet bøde efter retsplejelovens § 147 c, stk. 1, og at han indenfor en kort frist pålægges at udarbejde tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure efter hvidvasklovens §§ 7 og 8.

Sagsfremstilling:

Advokat [A] er født i 1957, og han fik advokatbeskikkelse den [dato] 1984.

Den 27. september 2017 gennemførte Advokatrådets sekretariat et tilsynsbesøg hos Advokatfirmaet [advokatfirma 1], i hvilken forbindelse det blev konstateret, at advokatfirmaet var omfattet af § 1, stk. 1, nr. 14, i hvidvaskloven og således forpligtet til at have udarbejdet risikovurdering, politik og procedure. Det blev endvidere konstateret, at advokat [A]s interne regler vedrørende hvidvask med tilhørende tillæg ikke i tilstrækkelig grad opfyldte hvidvasklovens krav om risikovurdering, politik og procedure. De interne regler med tillæg har været forelagt Advokatnævnet.

Advokatrådets sekretariat udstedte ved e-mail af 19. oktober 2017 et påbud til advokat [A] om senest den 1. november 2017 at indsende interne retningslinjer vedrørende hvidvask til Advokatrådets sekretariat. Af e-mailen fremgår endvidere bl.a. følgende:

”Det fremgår af bemærkningerne til hvidvaskloven, at risikovurderingen skal med udgangspunkt i virksomhedens forretningsmodel identificere og vurdere risikoen for, at advokaten kan blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme, at politikken skal fastsætte de overordnede strategiske mål i relation til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering, samt at procedurerne skal beskrive de aktiviteter, der skal udføres herunder efterlevelse af lovgivning og ledelsesbeslutninger for at netop den konkrete virksomhed skal overholde hvidvaskreglerne.

Du skal udfærdige tre selvstændige dokumenter som lever op til hvidvasklovens bestemmelser og du kan hente yderligere oplysninger i hvidvaskloven og bemærkningerne til denne samt Advokatrådets hvidvaskvejledning.

[...]

Såfremt de udstedte påbud ikke efterleves må du forvente at blive indbragt for Advokatnævnet.”

Ved brev af 30. oktober 2017, sendt pr. e-mail af 31. oktober 2017, til Advokatrådets sekretariat skrev advokat [A] bl.a.:

”Hvidvaskloven er en lov, og det ses derfor ikke i strid med loven, at der alene er et dokument til opfyldelse af lovens regler. Derfor vil de ikke blive udarbejdet, medmindre der påvises en klar hjemmel.

Da jeg har regler, mener jeg, at Advokattilsynet har en forpligtelse til at påpege/vejlede, hvilke konkrete mangler, der er. Ellers bliver det en ”Kafka’s” anklage.

På nuværende tidspunkt er det eneste konkrete, om reglerne kan være i et samlet dokument, eller om der skal være 3 dokumenter.

Jeg forudsætter, at sagen forelægges for Advokatrådets Regel- og Tilsynsudvalg for inden sagen evt. indbringes for Advokatnævnet. Denne procedure fremgår af tilsynsreglerne.

[...]

Mine sekretærer har altid efterspurgt regler og anvisninger – i stedet for programerklæringer. Programerklæringer opfattes som ”papir, der laves af hensyn til reglerne”. Programerklæringer lykkes og nikkes der til, når de gennemgås, men de bundfælder sig ikke. Et postulat – men jeg kender mine sekretærer. [...]

Jeg har vurderet, at 3 dokumenter er for abstrakte at arbejde med.

De 3 krav er derfor opfyldt med en praktisk indgangsvinkel i et dokument.

Det er min opfattelse, at mine regler opfylder lovens krav. Hvis dette ikke er tilfældet, skal jeg anmode tilsynet om konkret at angive, hvilke krav der ikke er opfyldt.”

Advokatrådets sekretariat besvarede henvendelsen den 20. november 2017, idet sekretariatet uddybede, hvorfor det af advokat [A] udarbejdede materiale ikke opfyldte hvidvasklovens krav. Sekretariatet meddelte advokat [A] en ny frist til indsendelsen af materialet til den 28. november 2017 og oplyste, at han ved manglende fremsendelse af materialet måtte forvente at blive indklaget for Advokatnævnet. Sekretariatet skrev endvidere bl.a.:

”Det er ikke afgørende, om du udarbejder et dokument med underinddeling og overskrifter, eller om du har flere dokumenter, men det skal tydeligt fremgå, hvilket emne som du behandler. Risikovurderingen, politikken og proceduren vil derfor som altovervejende udgangspunkt skulle behandles selvstændigt. Særligt vedrørende risikovurderingen, hvor det direkte fremgår af bemærkningerne, at den skal udarbejdes ud fra den iboende risiko og uden hensyn til forebyggende foranstaltninger i proceduren, skal der være en tydelig opdeling.”

Ved e-mail af 6. december 2017 til Advokatrådets sekretariat indsendte advokat [A] tilrettede retningslinjer vedrørende hvidvask, i form af risikovurdering, politik og interne regler, idet han beklagede fristoverskridelsen. Materialet har været forelagt Advokatnævnet.

Ved e-mail af 3. maj 2018 skrev Advokatrådets sekretariat til advokat [A], at det indsendte materiale ikke opfyldte kravene i hvidvaskloven, og en ny frist for indsendelse af materialet blev fastsat til den 18. maj 2018. Endvidere fremgår bl.a. følgende:

”Ad risikovurderingen

En risikovurdering skal indeholde identifikation og vurdering af risikofaktorer. Din risikovurdering indeholder egnede elementer, men du skal identificere risici (risikofaktorer) ved de enkelte sagsområder, som dit kontor har sager indenfor. Du skal herefter vurdere risikoen for at blive misbrugt til hvidvask af penge inden for disse identificerede områder.

Ad politik

Politikken skal indeholde virksomhedens strategiske mål, hvilket betyder, at politikken som minimum skal indeholde en beskrivelse af, hvilke sagsområder omfattes af hvidvaskloven som kontoret beskæftiger sig med.

Ad procedure

Der mangler oplysninger om kravet om løbende overvågning af klientforhold, politisk eksponerede personer, finansielle sanktioner samt screening af medarbejdere herunder ved nyansættelse.

[...]

Jeg kan til inspiration henviser til Advokatsamfundets ideoplæg til risikovurdering, politik og procedure samt § 16 underretning [...].”

Efter anmodning fra advokat [A] gav Advokatrådets sekretariat fristforlængelse til den 1. juni 2018, idet sekretariatet anførte, at advokat [A] måtte forvente, at sagen ville blive indbragt for Advokatnævnet, hvis fristen ikke blev overholdt, eller hvis det fremsendte materialet ikke kunne godkendes.

Advokat [A] har ikke inden for fristen eller efterfølgende indsendt yderligere materiale til Advokatrådets sekretariat.

Advokatrådet har særligt gjort gældende, at advokat [A] ikke har udarbejdet og fremsendt risikovurdering, politik og procedure til Advokatrådets sekretariat i en form, hvor det tydeligt fremgår, at alle tre emner er behandlet selvstændigt i overensstemmelse med hvidvasklovens bestemmelser. Advokat [A] har således ikke fremvist risikovurdering, politik og procedure, som opfylder kravene i hvidvaskloven. Det må anses som en skærpende omstændighed, at advokat [A] herudover ved e-mail af 31. oktober 2017 til Advokatrådets sekretariat tilkendegav, at han ikke ville efterleve det meddelte påbud, idet bemærkes, at påbuddet om at udarbejde risikovurdering, politik og procedure uden tvivl var berettiget og i overensstemmelse med Advokatrådets sekretariats praksis.

Advokatrådet har endvidere gjort gældende, at det er den enkelte advokats ansvar at efterleve reglerne i hvidvaskloven, og at Advokatrådets sekretariat ved tilsynsbesøget den 27. juni 2017 samt ved e-mails af 20. november 2017 og 3. maj 2018 grundigt vejledte advokat [A] om kravene i hvidvaskloven, ligesom Advokatrådet i juli 2017 udgav en vejledning til den gældende hvidvasklov samt ideoplæg til risikovurdering, politik og procedure i marts 2018. Advokat [A] havde herudover adgang til hvidvaskloven og de udførlige bemærkninger hertil. For så vidt angår den af advokat [A] fremsendte vejledning fra [advokatfirma 2] og eksemplerne fra Danske Advokater bemærkes, at disse fremstår som førnævntes forståelse og fortolkning af hvidvasklovens krav, og at vejledningen og eksemplernes eventuelle utilstrækkelighed ikke er diskulperende for advokat [A] i det omfang, han har støttet sig hertil ved udarbejdelse af sit eget materiale.

Advokatrådet har endelig gjort gældende, at risikovurdering, politik og procedure udgør fundamentale krav til alle virksomheder, herunder advokater, som er omfattet af hvidvaskloven. Risikovurderingen skal indeholde en vurdering af firmaets iboende risiko samt identificerede og vurderede risici. Politikken skal indeholde en vurdering af, hvilke overordnede strategiske mål firmaet har i relation til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme samt en identifikation og afgrænsning af de risici, som virksomheden ønsker at påtage sig på de pågældende områder. Proceduren skal indeholde en beskrivelse af de aktiviteter, der skal udføres ved behandling af sager omfattet af hvidvaskloven samt risikobegrænsende foranstaltninger.

Advokat [A] har over for Advokatrådets påstand om sanktion principalt nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært en mindre sanktion end påstået af Advokatrådet, og over for påstanden om

pålæg om indsendelse af tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure, har advokat [A] principalt påstået frifindelse, subsidiært tages bekræftende til genmæle, hvis det tidligere fremsendte ikke kan anses for at opfylde lovens krav. Advokat [A] har til støtte herfor særligt gjort gældende, at han vurderede, at det ville være mest motiverende for implementering og accept af de nye regler i hvidvaskloven, hvis disse blev opfattet som ét tillæg til det, der i forvejen var kendt – i stedet for, at der blev udarbejdet tre nye regelsæt. Det er advokat [A]s opfattelse, at de retningslinjer, han har indsendt til Advokatrådets sekretariat, opfylder kravene i hvidvasklovens §§ 7 og 8, og at der hverken i loven eller i vejledningen findes et krav om, at der skal udarbejdes tre selvstændige dokumenter som anført i den meddelte påbud. Dette meddelte han Advokatrådets sekretariat, som herefter fremkom med en ikke særlig konkret redegørelse. Omkring samme tidspunkt udgav Danske Advokater paradigmaer til udarbejdelse af henholdsvis risikovurdering i henhold til hvidvasklovens § 7, interne regler og politik på hvidvaskområdet, hvilke han udfyldte og indsendte til Advokatrådets sekretariat.

Advokat [A] har endvidere gjort gældende, at Advokatrådet efterfølgende har anført, at man er enig i, at det stillede krav om udarbejdelse af tre dokumenter ikke fremgår direkte af loven, og at der således er tale om en fortolkning. Advokatrådet har herudover ikke taget konkret stilling til, om de udarbejdede regler indholdsmæssigt opfylder lovens krav, eller på hvilke punkter, det ikke er tilfældet. Advokat [A] har i den forbindelse anført, at der for at kunne idømme en sanktion bør stilles krav om, at der er påvist konkrete mangler ved materialet.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 19 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det fremgår af hvidvasklovens §§ 7 og 8, at de af loven omfattede virksomheder og personer skal identificere og vurdere risikoen for, at virksomheden eller personen kan blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme, ligesom der skal foreligge tilstrækkelige skriftlige politikker, procedurer og kontroller, som skal omfatte risikostyring, kundekendskabsprocedurer, undersøgelses-, noterings- og underretningspligt, opbevaring af oplysninger, screening af medarbejdere og intern kontrol.

Advokatnævnet finder, at advokat [A] har handlet i strid med god advokatskik, allerede fordi han på tidspunktet for hvidvasklovens ikrafttræden den 26. juni 2017 som advokat med sager omfattet af loven ikke havde udarbejdet tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure i henhold til hvidvasklovens §§ 7 og 8.

Som anklageskriftet er formuleret, har Advokatnævnet med nærværende ikke taget stilling til, hvorvidt advokat [A] tillige har handlet i strid med god advokatskik ved trods påbud fra Advokatrådet ikke inden fristens udløb den 1. juni 2018 at have indsendt tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure.

Advokatnævnet finder endvidere, at det af advokat [A] anførte i brev af 30. oktober 2017 til Advokatrådets sekretariat ikke er af en sådan karakter, at der er tale om en selvstændig tilsidesættelse af god advokatskik, hvorfor advokat [A] frifindes herfor.

Advokatnævnet finder på den baggrund, at advokat [A] i det ovenfor nævnte omfang har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatnævnet pålægger derfor i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, advokat [A] en bøde på 10.000 kr.

Advokatnævnet pålægger endvidere advokat [A] inden 3 uger fra modtagelsen af kendelsen at indsende tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure til Advokatrådet i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 2, som anført nedenfor.

Advokat [A] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

Advokat [A] pålægges en bøde til statskassen på 10.000 kr.

Advokat [A] pålægges inden 3 uger fra modtagelsen af kendelsen at indsende tilstrækkelig risikovurdering, politik og procedure til Advokatrådet.

På nævnets vegne

Kurt Rasmussen